

INTERVIEW MET:

ADJIEDJ BAKAS,

TRENDWATCHER EN AUTEUR.

Vroeg of laat is het zover: je bent afgestudeerd. De OV jaarkaart moet ingeleverd worden en de zoektocht naar een leuke, interessante en goed betaalde baan bij een top werkgever kan beginnen. Maar is dit beeld van een eerste 'echte' baan in tijden van recessie nog wel reëel? Wat zijn de effecten van de recessie op de arbeidsmarkt en hoe kunnen wij ons hier het beste op voorbereiden? Ik vraag het Adjiedj Bakas (1963), trendwatcher en auteur.

Door Roxanne Meiners

In uw nieuwe boeken 'Beyond the Crisis' en 'World Megatrends' worden megatrends omschreven waarmee bedrijven en professionals de komende jaren rekening moeten houden. Kunt u daar iets over vertellen?

Deze crisis is een soort voorjaars schoonmaak, die de overgang naar een nieuwe economische periode markeert. De economie beweegt zich altijd in golven, na iedere crisis breekt weer een betere tijd aan. Toen ik studeerde begin jaren '80 hadden we hetzelfde als nu, 600.000 werklozen, angst voor oorlog, bedrijven die bar slecht draaiden. Toch ontstonden in die tijd ook de ICT, de mobiele telefonie en het internet die voor een enorme economische impuls en veel nieuwe banen zorgden. Studenten stapelden studies om beter voorbereid te zijn op de arbeidsmarkt. En om werkloosheid te ontlopen. Nu gebeurt hetzelfde weer. Na deze crisis worden nieuwe economische pijlers groot: nieuwe energie, nano- en biotechnologie, genetica, afvalrecycling. Daar moeten studenten zich nu op voorbereiden. Tegelijkertijd komen er brainpills die je slimmer maken en worden computernetwerken door de DotCloud-revolutie nog geavanceerder. Globalisering verloopt langzamer in een proces van 'slow-

balization' en economisch nationalisme rukt op. Door 'world sourcing' moet je nu concurreren met slimme mensen vanuit de hele wereld. Relaxed achterover leunen is er niet bij. Tegelijkertijd is Wereldoorlog III al uitgebrosen, en deze keer is dat een strijd tussen de Mens en de Aarde. Wie nu studeert moet zich voorbereiden op een nieuwe economie en een nieuwe arbeidsmarkt. Geen wonder dat boekhandel Selexyz-Scheltema deze twee boeken aan alle studenten in Amsterdam aanraadt.

Wat zijn en worden de belangrijkste effecten van de crisis op de arbeidsmarkt?

We krijgen nu een crisis die tot hoge werkloosheid leidt, ook onder jongeren. Eind 2011 begint geleidelijk herstel, maar dat zal deels baanloos herstel zijn. Dan begint de nieuwe bloeiperiode, maar dan met Azië aan het roer van de wereldeconomie. Nu stage lopen in Azië is straks goed voor je loopbaan. En leer Chinees en Hindi.

Waar liggen in de toekomst de kansen op de arbeidsmarkt?

Er staan nu 120.000 MKB-bedrijven te koop waar geen opvolger voor is. Bio- en nano-

tech, genetica, nieuwe energie en afvalrecycling worden groot. Zoek maar uit waar je carrière wil maken.

Welke eisen stellen werkgevers in deze tijd aan potentiële werknemers?

Hoge cijfers zijn belangrijk, gecombineerd met persoonlijkheid, netwerken, internationale oriëntatie, meertaligheid, ondernemerschap, flexibiliteit en antenne voor trends.

Denkt u dat de voorkeuren van studenten voor een baan of werkgever zullen veranderen?

Veel studenten willen voor multinationals werken. Dat blijft zo. Maar ook geldt 'small is the new big'. Er komen innovatieve start-ups en mkb-ers die het nieuwe Google, het nieuwe Microsoft zullen worden. Voor veel studenten worden dat aantrekkelijke werkgevers. Tegelijkertijd gaan meer mensen dan ooit freelance werken. Het ZZP-bestaan wordt ook voor studenten van nu vaak hun voorland. Nu trouwt de ene MBA nog de andere MBA omdat dit goed is voor de carrière, straks wordt ook de liefde anders ingevuld, zoals in mijn boek De Toekomst van de Liefde staat, dat in december aanstaande uitkomt.

'Relaxed achterover leunen is er niet bij'

Wat ziet u steeds belangrijker worden voor studenten als het gaat om studie en werk in tegenstelling tot vroeger?

Studenten moeten nu beter netwerken. Dat

Adjedj Bakas (1963) is trendwatcher. Hij onderzoekt maatschappelijke, culturele, economische, technologische en spirituele trends. Hij werd verkozen tot "Trendwatcher van het Jaar 2009" en tot "Zwarte Zakenman van het Jaar 2008". Hij leidt zijn eigen trendpraktijk en benut eigen onderzoek en dat van verschillende andere (inter)nationale partners en partijen. Hiervoor werkte hij bij de omroep en was hij directeur van het trendcommunicatiebureau Dexter bv. Hij studeerde van 1983-1987 Nederlands (specialisatie Communicatiekunde) in Utrecht en treedt als gastdocent op voor verschillende universiteiten en hogescholen in binnen- en buitenland. Hij schreef gezaghebbende boeken, zoals *Megatrends Nederland* (2005), *Microtrends Nederland* (2009), *Beyond the Crisis* (2009), *World Megatrends* (2009), en *Leven zonder Olie* (samen met Rob Creemers, 2007) dat in 2009 in het Engels verschijnt als *Living without Oil*. Hij werkt nu aan meerdere boektitels tegelijk, waaronder *De Toekomst van Werk* (samen met Martijn van der Woude, november 2009), *De Toekomst van de Liefde* (december 2009), en *Next State* (samen met Peter Noordhoek). Laatstgenoemd boek gaat over de toekomst van de overheid en staat gepland voor 2011. Voor meer informatie: www.bakas.nl

Adjedj Bakas op de Amsterdam

Academic Conference

Adjedj Bakas is een van de sprekers op de Amsterdam Academic Conference 2009 over 'Leadership: What does it take'. Tijdens het congres zal hij zijn visie over de toekomst van leiderschap geven. Voor meer informatie en inschrijven: www.academic-conference.nl

is ook makkelijker geworden dan dat in mijn studententijd was. LinkedIn en andere social networks helpen, maar ook werken als studentchauffeur brengt je in contact met mensen waar je wat aan kan hebben. Studenten moeten ook weten dat specialismen Ok, zijn, maar dat de toekomst wel is aan co-makership en dat samenwerken met studenten uit andere disciplines dan die van jezelf heel belangrijk wordt.

Senseo-isering is dat feitelijk. Bedrijven zullen in de toekomst steeds vaker samenwerken met elkaar en samen producten ontwikkelen, co-makership dus. Wie nu studeert moet dus ontokerd denken.

Hoe moeilijk wordt het voor net afgestudeerden om een baan te vinden?

De komende paar jaar moeilijk, stapel dus studies of loop extra stages. Of begin je carrière in Azië, waar de economie wel prima loopt.

Hoe kunnen studenten zich volgens u het beste voorbereiden op veranderingen in de arbeidsmarkt?

Net zoals studenten zich in de jaren '80 voorbereiden op de komst van PC, ICT, mobiele telefoon en internet, moeten studenten zich nu voorbereiden op wat komen gaat. Vergeet niet: als je nu van een HBO- of universitaire opleiding afkomt, is al 25% van je kennis verouderd. Bijscholen wordt een permanent vereiste. Maar huidige studenten worden 120 jaar oud. Je doet dan niet meer je hele leven hetzelfde werk. Na sabbaticals je omscholen wordt straks normaal, weraan.

Roxanne Meiners, 23 jaar en is afgestudeerd Master Business Administration en organiseert de Amsterdam Academic Conference.